

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 555/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, Pražská 29, Bratislava, zastúpenej JUDr. M. H., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 54 Cb 177/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2012 doručená sťažnosť Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, Pražská 29, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citovanom texte uvedená aj ako „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 54 Cb 177/2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa 17. augusta 2007 podala Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu „o zrušenie nálezu Rozhodcovského súdu pri Komoditnej burze Bratislava z 2. 7. 2007 a o zaplatenie 35.783,70 € s príslušenstvom“ smerujúcu proti spoločnosti R., spol. s r. o., ako žalovanému. Krajský súd viedol konanie o tejto žalobe pod sp. zn. 4 Cb 11/2007.

Krajský súd listom z 3. septembra 2007 postúpil vec okresnému súdu ako vecne a miestne príslušnému na ďalšie konanie a rozhodovanie.

Okresný súd listom z 29. októbra 2007 postúpil vec Okresnému súdu Bratislava I ako vecne a miestne príslušnému na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Okresný súd Bratislava I listom zo 14. decembra 2007 upovedomil sťažovateľa o vrátení prerokovávanej veci okresnému súdu ako vecne a miestne príslušnému na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd uznesením č. k. 2 Ncb/21/2010-188 z 27. júla 2010 rozhodol, že miestne príslušným súdom na prerokovanie veci je okresný súd podľa kritéria miesta sídla rozhodcovského súdu.

Okresný súd listom z 11. marca 2011 postúpil vec Okresnému súdu Bratislava V ako súdu osobitne vecne príslušnému na konanie.

Okresný súd Bratislava V nesúhlasil s postúpením veci a predložil ju na rozhodnutie o príslušnosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uznesením rozhodol, že na konanie je príslušným Okresný súd Bratislava II.

Spis bol okresnému súdu doručený 11. júla 2011 a je vedený pod sp. zn. 54 Cb 177/2011.

Okresný súd 22. septembra 2011 vyzval sťažovateľku na predloženie ďalšieho vyhotovenia žaloby s prílohami, ktorú okresnému súdu doručila 6. októbra 2011.

Vzhľadom na to, že sťažovateľka nebola upovedomená o určení miestnej príslušnosti okresného súdu najvyšším súdom a postúpení veci z Okresného súdu Bratislava V späť Okresnému súdu Bratislava II, podala sťažnosť na prietahy v konaní Okresnému súdu Bratislava V.

Listom zo 14. augusta 2012 predseda Okresného súdu Bratislava V sťažovateľke oznámil, že jej sťažnosť na prietahy postupuje okresnému súdu, ktorý toho času vo veci koná.

Predmetná sťažnosť na prietahy v konaní bola okresnému súdu doručená 17. augusta 2012 a vybavená prípisom predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr. 2128/2012 z 18. septembra 2012 doručeným sťažovateľke 21. septembra 2012.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Postup konajúcich súdov od roku 2007 až do roku 2011, ktoré si navzájom postupovali prejednávajúcu vec štyri roky, považuje navrhovateľ za absolútnu stagnáciu a zlyhanie justície, ako takej.

Navrhovateľ má za to, že aj keď z okolností prípadu vyplýva, že vykazuje prvky istej právnej a skutkovej zložitosti, mal konajúci súd za posledný rok odkedy mu bola vec postúpená dostatok času potrebného k posúdeniu a rozhodnutiu o prejednávanej veci. Nemožno opomenúť ani to, že predmetný spor si nevyžaduje takú spoluprácu prácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať vplyv na čas potrebný k prejednaníu a k rozhodnutiu o veci. Z uvedených skutočností je zrejmé, že od roku 2007, teda od podania žaloby na súd až ku dňu tohto podania vznikali v priebehu celého prejednávania veci zbytočné prietahy zapríčinené nečinnosťou a nevôľou konajúcich súdov riešiť spornú vec.

Nie je možné akceptovať tento stav stagnácie odporujúci požiadavkám právnej praxe na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

Taktiež nie je možné akceptovať vyjadrenie Okresného súdu II, ktorý vo svojom podaní zo dňa 18. 9. 2012, doručenom navrhovateľovi dňa 21. 9. 2012, ako dôvod vzniknutých prietáhov k predmetnom konaní uviedol, že rozhodcovský súd na opakované výzvy neodpovedal. Konajúci súd má predsa k dispozícii množstvo procesných opatrení (napr. poriadková pokuta), ktorými si môže uplatňovať svoju autoritu. Okrem toho, navrhovateľ zaslal na žiadosť Okresného súdu Bratislava II zo dňa 16. 9. 2011 všetky dokumenty, ktoré mal k dispozícii k danému súdnemu konaniu...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručených článkom 48 ods. 2/ Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 54Cb/177/2011 bolo porušené.

II. Okresnému súdu Bratislava II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 54Cb/177/2011 ďalej konal bez zbytočných prietáhov.

III. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 35.783,70 €, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 54 Cb 177/2011.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil možnosť podať sťažnosť na prietahy v súdnom konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda

podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní bola okresnému súdu doručená 17. augusta 2012. Predsedníčka okresného súdu v prípise o vybavení sťažnosti sťažovateľky na prietahy v konaní poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu o určení príslušnosti okresného súdu a následné predloženie spisu okresnému súdu 11. júla 2011 a uviedla: „Po tomto rozhodnutí zákonná sudkyňa začala vo veci konať a žiadala od odporcu vyjadrenie k žalobnému návrhu. Následne si od rozhodcovského súdu... vyžiadala kompletný spisový materiál, na ktoré výzvy (zo dňa 15. 12. 2011, 27. 02. 2012, 03. 04. 2012, 02. 05. 2012, 25. 06. 2012, 18. 07. 2012) naposledy zo dňa 24. 08. 2012, však súd nedostal žiadnu odpoveď. Za obdobie počas ktorého nedošlo k prejednaniu predmetnej veci sa Vám ospravedlňujem a uvádzam, že vec bola zaradená do režimu vecí sledovaných predsedom súdu. Avšak je nutné uviesť, že súd po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a doručení spisu na Okresný súd Bratislava II vykonáva úkony, aby došlo k prejednaniu veci, čomu bráni nespolupráca rozhodcovského súdu.“

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na podanie sťažnosti ústavnému súdu 15. októbra 2012 necelý mesiac od doručenia prípisu predsedníčky okresného súdu 21. septembra 2012 datovaného 18. septembra 2012 a po dvoch mesiacoch od doručenia

sťažnosti na prietahy v konaní okresnému súdu je potrebné sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní hodnotiť ako iba formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predsedníčka okresného súdu (a to aj vzhľadom na obsah jej prípisu z 18. septembra 2012) dostala primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre jej neprípustnosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2012